

Overweging: 16e zondag door het jaar

Lezingen: Wijsheid 12,13.16-19 en Matteüs 13,24-43

Zondag 19 juli 2026

Dora Kruijer

Ik zal niet de enige zijn die de afgelopen weken gezocht heeft over de hoge temperaturen. Gelukkig lijkt het ergste voorbij.

We weten intussen allemaal dat het te maken heeft met de klimaatverandering wereldwijd. En dat wij, wonend op het rijke deel van de wereld, met onze overconsumptie en energieverbruik, en alles wat ermee samenhangt, een aardig steentje bijdragen aan deze klimaatverandering.

Maar toch... als het over de oorzaken gaat, dan hebben we de neiging te wijzen naar grootvervuilers, naar foute politieke besluiten. Daar zit de boosdoener en in verhouding daarmee stelt ons aandeel niets voor. En een beetje gelijk hebben we misschien wel...

En toch... Al zou dit een kern van waarheid bevatten, we schieten er niets mee op. We worden er alleen maar doemdenkers van; mopperaars en zwartkijkers. Nee, daar wordt de wereld niet beter van en wij ook niet.

Het wordt pas anders, als we beseffen, dat wij niet de ánder kunnen veranderen, maar alleen onszelf. Dat vraagt om een open houding en zelfreflectie. Daarom zijn we hier.

Aan ons is het om te luisteren en diep in ons te laten doordringen wat Jezus ons vandaag te zeggen heeft. We lezen dit jaar vooral uit het evangelie van Matteüs. Matteüs wil in zijn evangelie aantonen dat in Jezus het Koninkrijk der Hemelen is aangebroken. Geen koninkrijk waar het om macht gaat, maar waar het gaat om gerechtigheid voor ieder mens.

Dat Rijk der Hemelen is nabij. Het begin is gemaakt met Jezus. Blinden gaan zien, verlamden staan op; er is hoop voor mensen in uitzichtloze situaties, er is vergiffenis van zonden; een nieuw begin van hoop op toekomst. De leerlingen tot wie hij sprak hebben het gezien. Maar ze zaten ook met de vraag: Maar hoe zit het dan met het kwade in de wereld? Een vraag die we al te goed herkennen. Wat moeten we daarmee?

Jezus antwoordt met het vertellen van een gelijkenis: Het Rijk der Hemelen lijkt op een man die goed zaad zaaide op de akker, maar 's nachts kwam de vijand en zaaide onkruid ertussen. Als het zaad opgroeit zie je de gevolgen. Het goede en het slechte zaad groeien door elkaar. Hun wortels zijn verstrengeld.

Het onkruid eruit trekken, zoals de knechten van de man willen, is geen optie. Het risico is te groot dat de goede plant eruit getrokken zal worden.

Laat het beiden opgroeien, zegt de meester tegen zijn knechten.
Bij de oogst zullen ze worden gesplitst.
Het goede zal dan verzameld worden, en het slechte zal worden verbrand.

Het gaat natuurlijk over onze wereld met goed en kwaad. Er gebeurt veel goeds uit belangeloze liefde . Onmiskenbaar. Dat geldt ook voor het kwaad. Roddel en kwaadspreken, iemand een hak zetten is fout.
Maar het is lang niet altijd duidelijk wat goed en kwaad is. Je denkt een ander te helpen, maar intussen maak je de ander afhankelijk van jou. Hoeveel eigenbelang gaat schuil onder goede bedoelingen?

Hoe zit het met onszelf?

Wie bij zichzelf te rade gaat, ziet dat het goede, maar ook het kwade in ons huist. Ik schrik wel eens van mezelf als ik me dooderger aan hondengeblaf in de buurt die zorgt dat ik niet rustig 's avond in mijn tuin kan zitten. Dan ben ik niet zo liefdevol...

Niemand is perfect. Het feit alleen al dat we mens zijn, houdt in dat je keuzes maakt in je leven met wie je omgaat, aan wie of wat je tijd en geld besteed. Kies je voor het een, dan gaat het ten koste van de ander. Soms krijg je spijt van je keuzes. Wie leeft maakt fouten.

En trouwens, wie maakt uit wat goed en kwaad is? Wat vroeger goed was, kan vandaag fout zijn. Kijk maar naar het boeket hier, geplukt aan de rand van een graanveld. Vroeger zou het onkruid met gif bestreden zijn; nu mag het van het Brabants Landschap die de akker in beheer heeft, beiden groeien voor de biodiversiteit. En zie hoe prachtig!

Laat het graan en het onkruid beiden opgroeien zegt Jezus.

Zo is het Rijk der Hemelen. Er is plaats voor het goede en het slechte zaad; voor ieder van ons met onze lichte en donkere kanten.

Er wordt niet meteen over ons geoordeeld, geen vonnis uitgesproken..

Dat vind ik het bijzondere van deze gelijkenis.

Ik mag er zijn zoals ik ben. En het is nooit te laat om om te keren als het fout gaat. Ging Jezus zo ook niet om met de zondaars?

Niet oordelen....Daar kan ik wat van leren..... Ik betrap me er dagelijks op.

Hoe vlug heb ik mijn mening klaar over een ander?

Maar... Zou ik het anders gedaan hebben als ik in zijn of haar schoenen stond?

Als ik die vraag toelaat, dan zal ik eerder zwijgen.

Niet oordelen over de ander.

Ik denk ook: niet oordelen over jezelf. Jezelf niet ophemelen, maar ook niet te min over jezelf denken. Oordelen, dat is niet aan ons.

Maar wat dan wel? Hoe laten we het Koninkrijk de Hemelen groeien?
De volgende korte gelijkenissen kunnen ons misschien helpen.

Het rijk der hemelen lijkt op een mosterdzaadje. Een heel klein gewoon zaadje, nauwelijks zichtbaar; bijzonder is dat het een geneeskrachtige werking heeft. Wordt het gezaaid, dan kan het uitgroeien tot een grote plant die een schuilplaats biedt voor de vogels.

Hier mogen wij ons aan optrekken.. Wij, heel gewone mensen kunnen dat mosterdzaadje zijn. Door kleine daden van goedheid uitgroeien tot mensen waar anderen kunnen schuilen. Een klein gebaar, een woord van liefde gesproken uit de grond van ons hart, kan al een wereld van verschil betekenen. Het kan een medicijn voor je ziel zijn.

Er wordt niet te veel van ons gevraagd.

De gelijkenis van de vrouw die gist, verwerkt zet ons op het spoor. Ze verwerkt dat beetje gist in drie maten meel. Dat blijkt een enorme hoeveelheid te zijn van 40-60 pond. Zij maakt heel concreet een begin en het gist doet zijn werk. Het zal brood worden, genoeg om velen te voeden.

Het is aan ons te doen als de vrouw; Het zijn geen heldendaden die van ons gevraagd worden. Begin maar met kneden...

'Doe je best en God zorgt voor de rest', zei mijn moeder regelmatig.

Corrie, met wie ik de lezingen besprak, gaf me de volgende uitspraak van moeder Teresa waarmee ik wil eindigen:

'Grote dingen kunnen we niet doen, alleen maar kleine dingen met grote liefde.'

En daarna de volgende bezinning, van de Indiase dichter Rabindranath Tagore:

Bezinning van de Indiase dichter Rabindranath Tagore

Oordeel niet

*Oordeel niet, oordeel niemand,
je leeft slechts op een klein plekje van de aarde.
Wat jij ziet, is zo weinig van het al.
Goed en kwaad, zwart en wit
je houdt ze met grote zorg uit elkaar.
Vergeefs trek je lijnen, vergeefs schep je grenzen.*

*Oordeel niet, oordeel niemand.
De tijd vliegt snel, woorden zijn ijdel.
Kijk naar de bloemen die bloeien in het bos.
Luister naar de vogels, naar hun lied uit de hemel.
Zij zijn vrienden van de aarde.
Zomerregens maken het gras weer groen,
ze geven sap aan de vruchten,
ze vullen het glas dat we heffen
op de dag van morgen.*

*Vergeet jezelf, vul je hart met vreugde.
Je bent maar een pelgrim,
die vrij langs de weg mag zitten,
op zoek naar de schat
die je al gaande zult vinden.*